

Omedelbart omhändertagande av barn och unga i vissa internationella situationer – Ds 2017:49

(Ju2017/05543/FST)

Juridiska fakulteten vid Uppsala universitet har genom remiss anmodats att yttra sig i rubricerat ärende. Fakultetsnämnden får härmed lämna följande synpunkter.

Juridiska fakultetsnämnden anser det vara positivt att det tydligt framgår av lag att det är möjligt att ingripa till skydd för barn och unga som far illa oavsett om de kan anses ha hemvist här eller inte. En sådan skyldighet torde redan med nuvarande reglering föreligga enligt 6 § lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) som enligt ordalydelsen omfattar alla barn och unga som vistas i kommunen och som riskerar att fara illa. Ett omedelbart omhändertagande kan ske om det är sannolikt att barnet eller den unga är i behov av tvångsvård, oberoende av om vårdbehovet ska tillgodoses genom bestämmelserna i LVU eller på annat sätt. En sådan tolkning av nuvarande bestämmelser stämmer överens inte bara med lagens övergripande syften utan även med Sveriges åtaganden enligt FN:s konvention om barnets rättigheter, bland annat artiklarna 2, 3 samt 19. Eftersom det i tillämpningen framkommit olika tolkningar av innebörden av LVU 6 § är det dock välkommet att det föreslagna förtydligandet av lagen genomförs.

Juridiska fakultetsnämndens kritiska synpunkter inskränker sig till förslaget i den del det rör ansökan om fortsatt omhändertagande.

Ett omedelbart omhändertagande är en tillfällig åtgärd som vidtas i avvaktan på att behövlig vård kan anordnas. Detta gäller även i de av förslaget berörda fallen. Beslutet gäller endast till dess att den behöriga utländska myndigheten vidtagit åtgärder i ärendet. Målsättningen torde vara att ansvaret för barnet eller den unga ska överföras till myndigheterna i hemvistlandet. Det kan dock dröja att så sker. I utredningen föreslås att ett omedelbart omhändertagande ska kunna fortsätta högst fyra veckor från den dag då det verkställdes. På ansökan av socialnämnden ska förvaltningsrätten kunna medge att det omedelbara omhändertagandet fortsätter längre, om förutsättningarna för omhändertagandet fortfarande föreligger. Ett sådant medgivande ska få lämnas för högst tre månader åt gången.

UPPSALA
UNIVERSITET

REMISSYTTRANDE

2 (2)

2017-12-20

JURFAK 2017/79

Det torde vara nödvändigt med en möjlighet att förlänga det omedelbara omhändertagandet i vissa fall, exempelvis om det visar sig svårt att få kontakt med myndigheterna i barnets hemvistland och därtill ytterligare tid för att få besked om vilka åtgärder som planeras.

Enligt det framlagda förslaget finns dock inte någon gräns för hur många gånger en socialnämnd kan ansöka om förlängning av det omedelbara omhändertagandet. Som påpekas kan ett beslut om fortsatt omhändertagande enligt de nya bestämmelserna innebära att det omedelbara omhändertagandet fortsätter under relativt lång tid, på grund av omständigheter som ligger utanför socialnämndens kontroll. Enligt fakultetsnämndens mening bör följderna av en sådan situation utredas ytterligare. Frågan kan ställas om det borde införas en gräns för hur många gånger beslutet om omhändertagandet kan förlängas.

Förslag till yttrande i detta ärende har upprättats av professor Anna Singer. Yttrandet har på delegation avgivits av Juridiska fakultetens dekanus, professor Mattias Dahlberg.

Mattias Dahlberg